

ISSN 2657-3326

MONITOR ASEAN

STYCZEŃ 2019

„Monitor ASEAN” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w państwach Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej, ze szczególnym naciskiem na działania Chin w regionie. Monitor opracował Mateusz Chatys – młodszy analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR ASEAN

STYCZEŃ 2019

I. STOSUNKI CHINY-ASEAN

2 stycznia: połączenie kolejowe Chiny-Wietnam rocznie odnotowuje wzrost liczby pasażerów o 20%. Połączenie kolejowe chińskiego miasta Nanning ze stolicą Wietnamu właśnie obchodzi dziesiątą rocznicę, a przez ten czas zrealizowano ponad 400 tys. podróży. Zostało utworzone pierwszego stycznia 2009 roku jako jeden z elementów pogłębiania relacji między Chinami i ASEAN. Według chińskiego przewoźnika China Railway Nanning Group w ciągu dziesięciu lat funkcjonowania połączenia kolejowego liczba pasażerów zwiększała się o 20% każdego roku. Trasa między miastami ma długość 396 km, a podróż trwa 12 godzin.

3 stycznia: Malezja dąży do bliższej współpracy z Chinami w celu rozwoju przemysłu kolejowego. Minister transportu Malezji - Anthony Loke Siew Fook, podczas wizyty w centrali chińskiego producenta lokomotyw CRRC w Malezji wygłosił przemówienie, w którym zadeklarował chęć dalszej współpracy z Chinami, zwłaszcza z zakresu przemysłu kolejowego. Firma CRRC otworzyła swoje centrum w Malezji w 2015 roku i jest zdolne do rocznej produkcji 200 wagonów kolejowych przy jednoczesnej naprawie 150 składów. Prezes malezyjskiej placówki - Fu Chengjun, poinformował, że 85% pracowników CRRC Zhuzhou Locomotives stanowią obywatele Malezji, co pozytywnie wpływa na podnoszenie ich kwalifikacji oraz obniżenie stopy bezrobocia.

7 stycznia: Singapurskie przedsiębiorstwo Raffles Medical Group otworzyło nowy szpital w Chongqing. Prezes zarządu Raffles Medical Group wziął udział w otwarciu nowego szpitala w Chongqing o wartości 116 mln USD. Podczas swojego przemówienia poinformował, że nowa placówka oferuje zarówno usługi ambulatoryjne, jak i stacjonarne, a także dysponuje specjalistycznymi oddziałami, takimi jak onkologia, położnictwo i ginekologia, pediatria oraz stomatologia. Personel szpitala składa się z międzynarodowej kadry specjalistów, pochodzących z takich państw jak Singapur, Chiny, Malezja, Australia, Kanada

CHIŃSKIE OKRĘTY WOJENNE PRZYBYŁY DO KAMBODŻY

Trzy okręty wojenne ChRL zacumowały w porcie Sihanoukville na okres czterech dni, aby wzmocnić współpracę militarną między państwami. W ramach wizyty doszło między innymi do spotkania chińskich przedstawicieli marynarki wojennej z dowódcami armii Kambodży oraz ministrem obrony, Tea Banhem.

i Wielka Brytania. Budowę szpitala zrealizowano w ramach trzeciego międzyrządowego programu współpracy między Chinami i Singapurem – Demonstracyjna Inicjatywa Strategicznej Łączności (Demonstration Initiative on Strategic Connectivity), obejmującego swoim zasięgiem wiele obszarów, do których oprócz medycyny można zaliczyć finanse, transport lotniczy, logistykę i technologie informacyjne.

8 stycznia: chińskie firmy zebrały ponad 8 mld USD poprzez wspólny program Chiny-Singapur. W ciągu trzech ostatnich lat chińskie firmy pozyskały około 8,5 mld USD w ramach międzyrządowego programu Chiny-Singapur. Zdaniem dyrektora administracyjnego programu - Han Baochang, znacząco obniżono w ten sposób koszty przedsiębiorców inwestujących w Chongqing, który jest centrum operacyjnym chińsko-singapurskiej Demonstracyjnej Inicjatywy Strategicznej Łączności z listopada 2015 roku, oraz takich prowincjach jak Syczuan, Shaanxi i Qinghai czy takie Regiony Autonomiczne jak Xinjiang czy Guangxi. Ponadto oba państwa utworzyły wspólny fundusz inwestycyjny o wartości około 15 mld USD. Jest to już trzecia tego rodzaju inicjatywa Chin i Singapuru po utworzeniu Parku Przemysłowego w Suzhou w 1994 roku i Tianjin Eco-city zainaugurowanego w 2008 roku.

8 stycznia: w Chongqing odbyły się spotkania mające na celu wzmocnienie współpracy między Chinami i Singapurem. W Chongqing, położonym na południowym zachodzie Chin przeprowadzono czwarte spotkanie komitetu wykonawczego Demonstracyjnej Inicjatywy Strategicznej Łączności Chiny-Singapur, a także konferencję poświęconą wspólnej budowie Nowego Międzynarodowy Korytarz Transportu Lądowo-Morskiego. Spotkaniom przewodniczyli minister handlu i przemysłu Singapuru - Chan Chun Sing i burmistrz Chongqing - Tang Liangzhi, a wśród uczestników znaleźli się przedstawiciele chińskich ministerstw handlu i spraw zagranicznych, przedsiębiorstw (China Railway Corporation i China COSCO Shipping Corporation Limited), dwunastu chińskich prowincji i miast wydzielonych, a także delegacje z Singapuru, Wietnamu, Tajlandii, Kambodży i Filipin. Podczas spotkania dokonano przeglądu raportu na temat najnowszych postępów projektu nowego korytarza transportowego, który stanowi połączenie 155 portów z 71 państw i wpisuje się w inicjatywę Pasa i Szlaku. Głównym węzłem komunikacyjnym Nowego Międzynarodowego Korytarza Transportu Lądowo-Morskiego jest port znajdujący się w Guangxi w Zatoce Tonkińskiej, skąd towary mogą zostać wysłane do innych portów morskich w Azji, a drogą kolejową do Europy. Uczestnicy spotkania wyrazili chęć kontynuowania dalszej współpracy na rzecz rozwoju infrastruktury transportowej oraz wprowadzenia kolejnych ułatwień proceduralnych, ułatwiających wymianę handlową. Ponadto władze lokalne Chongqing, Guangxi, Guizhou, Gansu, Qinghai, Xinjiang, Yunnan i Ningxia podpisały porozumienie o wspólnej budowie morskiego korytarza handlowego, który przyczyni się do zwiększenia możliwości tych prowincji, jeżeli chodzi o handel międzynarodowy.

8 stycznia: Bank of China pomaga Filipinom w skutecznej emisji obligacji w dolarach amerykańskich. Filipiński rząd zwrócił się do oddziału Bank of China w Manili z prośbą o pomoc przy emisji obligacji denominowanych w dolarach o wartości 1,5 mld. Zgodnie z alokacją geograficzną 37% obligacji zakupiły państwa azjatyckie, inwestorzy z Europy zakupili 35%, a Stany Zjednoczone 28%. Minister finansów Filipin - Filipin Carlos Dominguez, stwierdził, że duże

zainteresowanie obligacjami świadczy o zwiększającym się zaufaniu inwestorów do administracji prezydenta Duterte. Do ostatniej tak dużej emisji obligacji przez Filipiny doszło w marcu 2018 roku, kiedy wypuszczono obligacje denominowane w chińskich yuanach o wartości 1,46 mld.

9 stycznia: Alibaba Cloud uruchamia swoją drugą bazę danych w Indonezji. W związku z rosnącym zapotrzebowaniem Alibaba Cloud otworzyła drugie centrum danych w Indonezji, zaledwie dziesięć miesięcy po ceremonii otwarcia pierwszego takiego centrum w marcu ubiegłego roku. Druga inwestycja chińskiej firmy podwoiła pojemność przechowywanych danych,

a także wprowadzono szybszy i bardziej bezpieczny system odzyskiwania danych klientów. Indonezyjski minister komunikacji i technologii informacyjnych – Rudiantara powiedział, że otwarcie kolejnego centrum danych świadczy o rozbudowie wizji gospodarki cyfrowej w Indonezji.

Z kolei Leon Chen, pełniący funkcję jednego z dyrektorów generalnych Alibaba Cloud docenił współpracę z rządem Indonezji i ogłosił uruchomienie programu Alibaba Cloud's Internet Champion Global Accelerator, w którym około 200 specjalistów i studentów będzie miało okazję poszerzyć swoją wiedzę z zakresu technologii informacyjnych.

9 stycznia: chińskie okręty wojenne przybyły do Kambodży w celu wzmocnienia współpracy militarnej. Rzecznik Kambodżańskiego Ministerstwa Obrony - Chhum Soheat, poinformował, że trzy okręty wojenne ChRL zacumowały w porcie Sihanoukville na okres czterech dni, aby wzmocnić współpracę militarną między państwami. W ramach wizyty doszło między innymi do spotkania chińskich przedstawicieli marynarki wojennej z dowódcami armii Kambodży oraz ministrem obrony Tea Banhem.

10 stycznia: Chiny pozostają największym źródłem filipińskiego importu. Filipiński Urząd statystyczny przedstawił najnowsze dane z listopada 2018 roku dotyczące wymiany handlowej, z których wynika, że 18,7% wszystkich towarów importowych pochodzi z Chin, a ich łączna wartość wyniosła 1,77 mld USD. W porównaniu do tego samego okresu z 2017 roku, gdzie import z Chin wyceniono na 1,69 mld USD, można jasno stwierdzić, że doszło do wzrostu importu o 4,3%. Drugim największym partnerem importowym Filipin jest Korea Południowa, której udział wynosi 10,9% (1,03 mld USD), a następnie Japonia z wynikiem 9,5% (946,39 mln USD). Jeżeli weźmiemy pod uwagę eksport Filipin to osiągnął on wartość 5,57 mld USD, a co za tym idzie zanotowano spadek o 0,3% w porównaniu do roku poprzedniego.

10 stycznia: przejście graniczne pomiędzy Chinami i Birmą w okolicach Muse zostało ponownie otwarte. Asystent ministra handlu Birmy - U Khin Maung Lwin, poinformował o ponownym otwarciu przejścia granicznego Kyin San Kyawt, które zostało tymczasowo zamknięte z powodów bezpieczeństwa pod koniec grudnia ubiegłego roku. Zarówno Birmie jak i Chinom zależało na jak najszybszym otwarciu przejścia, aby wznowić handel transgraniczny i w konsekwencji ograniczyć straty finansowe obu stron.

11 stycznia: Chiny są największym źródłem bezpośrednich inwestycji zagranicznych na Filipinach. Minister handlu i przemysłu Filipin, Ramon Lopez, poinformował na konferencji prasowej, że wpływy z inwestycji zagranicznych w 2018 roku wyniosły 2 mld USD z czego Chiny były źródłem inwestycji o wartości 930 mln USD. Do najważniejszych z nich należy budowa zakładu metalurgicznego przez Hebei Iron & Steel Group oraz Philippine Steel Asia Manufacturing Corporation za kwotę 4,4 mld USD, w sprawie której firmy podpisały protokół ustaleń w grudniu ubiegłego roku.

11 stycznia: eksport ze specjalnej strefy ekonomicznej w Kambodży wzrósł o 68%. Rada Rozwoju Kambodży poinformowała, że eksport ze specjalnej strefy ekonomicznej Sihanoukville, w którą zainwestowały Chiny wzrósł w 2018 roku o 68%, a jego wartość wyniosła 372 mln USD. Strefa została założona w 2008 roku i zajmuje powierzchnię 1113 hektarów, a swoją działalność prowadzi 161 fabryk, zatrudniających niemal 22,5 tys. osób, z kapitałem inwestycyjnym wynoszącym 918 mln USD.

13 stycznia: Birma otworzyła dwa nowe centra wizowe w Chinach. Konsulat Generalny Republiki Związku Birmy w Kunmingu wydał pozwolenie na otworzenie dwóch nowych ośrodków składania wniosków wizowych w miastach Mangshi i Ruili w południowo-zachodniej części prowincji Yunnan, graniczącej z Birmą. Nowe centra wizowe mają przyczynić się do polepszenia relacji między państwami poprzez ułatwienie formalności związanych z podróżą zarówno dla turystów jak i biznesmenów.

15 stycznia: Chiny i Laos współpracują nad projektem ekologicznego rozwoju rolnictwa. Zastępca dyrektora Departamentu Rolnictwa wchodzącego w skład Ministerstwa Rolnictwa i Leśnictwa Laosu - Bounchanh Kombounyasith, poinformował, że chińska firma Meixiang Agriculture Development Co Ltd z prowincji Heilongjiang przekaże 13 mln USD na wsparcie ekologicznego programu rozwoju rolnictwa w Laosie. Podczas ceremonii otwarcia pierwszej szklarni pod uprawę owoców i warzyw, wchodzącej w skład programu, wiceminister rolnictwa i leśnictwa Laosu - Phouangparisak Pravongviengkham poinformował, iż całe przedsięwzięcie zostanie zrealizowane w ciągu dziewięciu lat i będzie opierało się na ekologicznych uprawach owoców i warzyw w okolicach stolicy państwa oraz wzdłuż linii kolejowej Chiny-Laos. Początkowa faza projektu zakłada budowę pięciu nowoczesnych szklarni, każda o powierzchni 3 tys. m², zdolnych do produkcji 50 tys. kg 20-30 rodzajów upraw. Zgodnie z oświadczeniem wiceministra szklarnie będą wykorzystywać energię słoneczną i podziemne systemy nawadniania, a także zaawansowany sprzęt do podwyższania jakości produkcji. Rząd Laosu skupi się na uprawie ekologicznej kukurydzy, manioku, ryżu, bananów i arbuźów, które będą później eksportowane do Chin.

17 stycznia: do Brunei przybył nowo mianowany chiński ambasador. Yu Hong zastąpił na stanowisku chińskiego ambasadora w Brunei Yang Jiana, który sprawował tę funkcję od

stycznia 2015 roku. Nowy ambasador zadeklarował kontynuację pracy na rzecz polepszenia stosunków między państwami.

17 stycznia: minister obrony Filipin nie chce pozwolić chińskim firmom na zakup stoczni w Zatoce Subic. W 2006 roku filipiński oddział południowo koreańskiej firmy Hanjin Heavy Industries and Construction Group zakupiła teren w Zatoce Subic, gdzie wybudowała stocznnię, zapewniając tym samym miejsca pracy do 20 tys. osób. Jednak w związku ze spadkiem zainteresowania na produkcję statków, firma została zmuszona do spłacenia zobowiązań wobec filipińskiego rządu w kwocie 400 mln USD po czym ogłosiła upadłość. Władze w Manili szukają kolejnego inwestora, który przejąłby stocznnię. Swoje zainteresowanie wyraziły przedsiębiorstwa z takich państw jak Stany Zjednoczone, Australia, Japonia, Korea Południowa oraz dwie chińskie państwowe spółki. Minister obrony Filipin - Delfin Lorenzana, przeprowadził rozmowę z prezydentem Rodrigo Duterte, w której zasugerował, żeby to państwo przejęło stocznnię i wykorzystało ją do unowocześnienia filipińskiej floty, jednak nie jest znana jeszcze decyzja prezydenta w tej sprawie.

17 stycznia: chińska flota złożyła przyjacielską wizytę na Filipinach. Dwie fregaty rakietowe Wuhu i Handan oraz statek zaopatrzeniowy Dongpinghu zacumowały w porcie w Manili w drodze powrotnej do kraju z misji eskortującej z Zatoki Adeńskiej. Zastępca dowódcy filipińskiej floty - Wilfredo Burgunio, oświadczył, że wizyta przyczyni się do rozwoju stosunków między państwami i lepszej współpracy marynarek wojennych obu stron. Jest to już druga tego rodzaju wizyta od czasu objęcia funkcji prezydenta przez Rodrigo Duterte w 2016 roku. Po raz pierwszy chińskie statki zostały przyjęte na Filipinach w kwietniu 2017 roku w porcie położonym w rodzinnym mieście prezydenta - Davos.

20 stycznia: strefa współpracy gospodarczej Chin i Birmy powstanie wzdłuż granicy między państwami. U Kyaw Dwon pełniący funkcję rzecznika firmy Chitkyiye poinformował, że rozpoczęto proces prawny, mający na celu ustanowienie strefy współpracy gospodarczej między Chinami i Birmą na terenie przygranicznym Kunlong-Chinshwehaw w stanie Shan o powierzchni 2430 hektarów zgodnie z ustawą o inwestycjach i ustawą o specjalnych strefach ekonomicznych Birmy. Projekt będzie realizowany przy użyciu kapitału własnego spółki, jak również inwestycji zagranicznych. Minister handlu Birmy - Than Myint, poinformował też o planach wdrożenia podobnych projektów w czterech regionach, w tym w Kanpaiktee, Muse i Kyinsamkyawt, przy zachowaniu pierwszeństwa dla Kunlong-Chinshwehaw, a następnie Bahmo w stanie Kaczin. Granice strefy współpracy gospodarczej między sąsiadującymi państwami została wyznaczona centralny komitet w kwietniu 2018 roku, po wcześniejszym podpisaniu protokołu ustaleń z maja 2017 roku.

21 stycznia: premier Kambodży złożył oficjalną wizytę w Chinach. Hun Sen przyjechał na trzydniową wizytę do Pekinu, podczas której spotkał się ze swoim największym sojusznikiem, prezydentem Xi Jinpingiem. Obie strony ustaliły, że Chiny prześlą Kambodży pakiet pomocowy w wysokości 588 mln USD rozłożony na okres trzech lat. Ponadto, chiński prezydent zobowiązał się do importu z 400 tys. ton ryżu oraz zwiększenia obrotów w handlu dwustronnym

do 10 mld USD do 2023 roku. Chińskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych wydało również oświadczenie po spotkaniu przywódców, z którego wynika, iż obie strony zobowiązały się do wzmocnienia współpracy politycznej na forum ONZ i ASEAN, a także w zakresie gospodarki i bezpieczeństwa. Chińskie wsparcie dla Kambodży ma obecnie szczególne znaczenie biorąc pod uwagę zaostrzające się stanowisko Unii Europejskiej wobec Kambodży i możliwość wycofania ulgowych taryf celnych.

23 stycznia: Filipiny zamierzają po raz pierwszy w historii wysłać swoje okręty z wizytą do Chin. Rzecznik filipińskiej marynarki wojennej poinformował, że w związku z 70. rocznicą założenia Marynarki Chińskiej Armii Ludowo-Wyzwoleńczej przypadającej na 23 kwietnia, filipińska marynarka wyśle swoje okręty do Chin, aby wzięły udział w obchodach zorganizowanych w nadmorskim mieście Qingdao, we wschodniej prowincji Shandong. Nie podjęto jeszcze konkretnej decyzji o liczbie ani rodzaju jednostek, które będą reprezentować Filipiny w Chinach.

23 stycznia: Filipiny otworzą w Chinach centrum promocyjne, żeby przyciągnąć więcej inwestorów. Filipińskie Ministerstwo Handlu i Przemysłu poinformowało o planach utworzenia w Szanghaju centrum promocyjnego, którego zadaniem będzie przyciągnięcie większej liczby chińskich inwestorów. Pierwsze negocjacje w tej sprawie zostały już przeprowadzone przez Ramona Lopeza, stojącego na czele Ministerstwa Handlu i Przemysłu.

26 stycznia: Malezja wycofuje się z projektu budowy linii kolejowej realizowanego przez chińską firmę. Mohamed Azmin Ali pełniący funkcje ministra ds. ekonomii poinformował o decyzji wycofania się z budowy linii kolejowej na wschodnim wybrzeżu (The East Coast Rail Link), realizowanej przez chińską firmę China Communications Construction Co. Decyzja o rezygnacji z projektu o wartości 20 mld USD wiąże się z wysokim zadłużeniem państwa. Na konferencji prasowej minister zapewnił, że Malezji zależy na utrzymaniu dobrych relacji z Chinami, dlatego obie strony są obecnie zaangażowane w negocjowanie kwoty rekompensaty dla CCC. Nowy rząd z premierem Mahathirem Mohamadem zawiesił prace nad inwestycją w lipcu ubiegłego roku w ramach audytu wszystkich projektów infrastrukturalnych rozpoczętych przez poprzedni rząd. Administracja Mohamada potwierdziła, że trwają poszukiwania kolejnego inwestora, który będzie w stanie ukończyć linię kolejową o długości 688 km za połowę pierwotnej kwoty tj. 10 mld USD.

28 stycznia: chińska ambasada przekazała filipińskiej policji elektryczne motory. Chiński ambasador na Filipinach - Zhao Jianhua, szef policji w Manili - Vicente Danao oraz burmistrz stolicy - Joseph Estrada, wzięli udział w uroczystości przekazania 50 elektrycznych motocykli filipińskiej policji w celu zapewnienia większej mobilności i skuteczności działania organów ścigania. Ambasador złożył również kondolencje i wyrazy współczucia rodzinom zabitych i rannych w ostatnim zamachu terrorystycznym w katolickim kościele na wyspie Sulu.

29 stycznia: Malezja czeka na raport w sprawie chińskiej firmy telekomunikacyjnej. Gobind Singh Deo, pełniący funkcję ministra komunikacji i multimedii, poinformował o

powołaniu komisji, której zadaniem będzie opublikowanie raportu w sprawie chińskiej firmy Huawei i budowy przez nią infrastruktury 5G w Malezji. Na podstawie tego raportu rząd podejmie decyzję, czy realizacja tego projektu przez chińską firmę nie zagraża bezpieczeństwu telekomunikacyjnemu w państwie. Zwiększone środki ostrożności są wynikiem oskarżeń firmy Huawei o cyberszpiegostwo przez niektóre państwa.

II. Polityka w ASEAN

1 stycznia: koronacja króla Tajlandii odbędzie się na początku maja. Król Maha Vajiralongkorn, zwany również królem Rama X, przejął obowiązki głowy państwa na podstawie konstytucji dwa lata temu po śmierci swojego ojca Bhumibola Adulyadeja, który zmarł w październiku 2016 roku. Pałac wydał oświadczenie z informacją, iż koronacja odbędzie się 4 maja 2019 roku. Następnego dnia odbędzie się uroczysta procesja, a 6 maja spotka się z międzynarodowymi delegacjami. Biorąc pod uwagę fakt, że wybory parlamentarne w Tajlandii mają odbyć się 24 lutego, koronacja nastąpi przez utworzeniem nowego rządu.

1 stycznia: w Wietnamie weszła w życie kontrowersyjna ustawa dotycząca cyberbezpieczeństwa. Wraz początkiem 2019 roku weszła w życie nowa ustawa nakazująca firmom internetowym w Wietnamie usunięcie treści, które zostaną uznane przez komunistyczny rząd za niezgodne z polityką państwa. Takie firmy jak Facebook czy Google będą zobowiązane do przekazania rządowi danych użytkowników, którzy zamieścili niewłaściwe treści, a także będą musiały otworzyć swoje przedstawicielstwa w Wietnamie, jeżeli będą chciały kontynuować swoją działalność. Facebook poinformował w oświadczeniu, że będzie usuwał wszystkie treści niezgodne ze standardami portalu, natomiast Google poinformowało, że dostosuje się do nowych wymagań, aby kontynuować swoją działalność. Nowa ustawa o bezpieczeństwie cybernetycznym spotkała się z ostrą krytyką ze strony USA, UE i zwolenników wolności Internetu, których zdaniem jest to powielaniem cenzury obowiązującej w Chinach.

2 stycznia: filipińskie linie lotnicze chcą uzyskać pozwolenie na przeloty nad Arabią Saudyjską. Filipińskie narodowe linie lotnicze zwróciły się do rządu Arabii Saudyjskiej o udzielenie pozwolenia na bezpośrednie przeloty samolotów rejsowych w drodze do Izraela. Gdyby Rijad wyraził zgodę, byłaby to druga linia lotnicza na świecie z możliwością bezpośrednich przelotów nad tym państwem. W marcu ubiegłego roku Arabia Saudyjska po raz pierwszy otworzyła swoją przestrzeń powietrzną na loty komercyjny z Indii do Izraela. Takie rozwiązanie skróciłoby czas podróży i koszty lotu, dzięki czemu byłoby możliwe utworzenie bezpośredniego połączenia Filipiny-Izrael w ciągu pół roku.

5 stycznia: w atakach na posterunki policji w Birmie zginęło 13 osób. Podczas Dnia Niepodległości Birmy członkowie Arakańskiej Armii zaatakowali cztery posterunki policji, w wyniku czego zginęło 13 osób a 9 zostało rannych. Ataki były związane z dążeniem do większej autonomii stanu Arakan. Rzecznik birmańskiego wojska - Zaw Min Tun, poinformował, że celem

ataku były posterunki położone niedaleko granicy z Bangladeszem. Dodał również, że policja w tym regionie ma za zadanie ochronę mniejszości etnicznych przed ekstremistycznymi grupami buddyjskimi, dlatego nie powinny być celem ataków ze strony rebeliantów. Członkowie Arakańskiej Armii ogłosili, że atak był odpowiedzią na operacje wojskowe przeprowadzone w Arakanie w ostatnim czasie. Birmańska armia pod koniec 2018 roku ogłosiła zawieszenie broni do końca kwietnia 2019 roku, aby wznowić negocjacje pokojowe ze zbrojnymi ugrupowaniami działającymi na obszarze całego kraju, ale stan Arakan nie został uwzględniony w tym oświadczeniu.

6 stycznia: król Malezji abdykuje po dwóch latach pełnienia funkcji głowy państwa. Pałac królewski wydał oficjalne oświadczenie, w którym poinformowano o abdykacji króla Muhammada V, który jako pierwszy w historii nie wypełnił pełnej, pięcioletniej kadencji. Malezja jest monarchią konstytucyjną, gdzie król pełni głównie rolę ceremonialną, a także rolę opiekuna Islamu w kraju zdominowanym przez muzułmanów. Jego zgoda jest jednak wymagana przy powołaniu premiera i innych wysoko postawionych urzędników państwowych. W Malezji funkcjonuje dziewięć królewskich rodów, z których każdy ma swojego przedstawiciela w Zgromadzeniu Władców, którzy wybierają spośród siebie kolejnego króla. Zaprzysiężenie nowego króla odbędzie się 31 stycznia 2019 roku po wcześniejszych obradach Zgromadzenia Władców.

6 stycznia: w Tajlandii zorganizowano protest w związku z możliwością kolejnego opóźnienia wyborów. W Bangkoku ponad stu aktywistów zorganizowało protest, w którym sprzeciwiają się sugestii rządu, aby przełożyć wybory parlamentarne zaplanowane na 24 lutego bieżącego roku. Był to pierwszy tak duży proces, odkąd rząd zniósł zakaz jakiegokolwiek działalności politycznej obowiązujący od 2014 roku. Według premiera - Wissanu Krea-ngam, wydarzenia powyborcze będą kolidować z koronacją króla Maha Vajiralongkorna, zaplanowaną na początek maja.

7 stycznia: w Kambodży zorganizowano obchody upamiętniające obalenie reżimu Pol Pota. W stolicy Kambodży odbyła się ceremonia upamiętniająca 40. rocznicę obalenia rządów Pol Pota w latach 1975-1979, w której wzięło udział 60 tys. obywateli. Organizatorem obchodów była Kambodżańska Partia Ludowa z premierem Hun Senem na czele, który od 33 lat sprawuje władzę w państwie.

7 stycznia: Aung San Suu Kyi spotkała się ze zwierzchnikiem wojska w sprawie ataków w stanie Arakan. Rzecznik rządu Birmy - Zaw Htay, poinformował o spotkaniu Radczyni Stanu ze zwierzchnikiem sił zbrojnych - Min Aung Hlaing, w sprawie ostatniego ataku Arakańskiej Armii na posterunki policji. Biuro prezydenta Win Myinta nakazało armii przeprowadzenie operacji, mającej na celu wyeliminowanie zagrożenia, jakie stanowi Arakańska Armia, która dąży do zwiększenia autonomii stanu Arakan. Padły również oskarżenia o współpracę Arakańskiej Armii z Arakańską Armią Zbawienia Rohingjów, składającej z członków muzułmańskiej mniejszości etnicznej, która była obiektem prześladowań przez birmański rząd po atakach na posterunki policji i bazę wojskową w 2017 roku.

8 stycznia: Indonezja podwoi budżet pomocowy na rok 2019. Rząd Indonezji podjął decyzję o zwiększeniu budżetu kryzysowego do kwoty 1,06 mld USD, po tym jak w ubiegłym roku seria potężnych klęsk żywiołowych zniszczyła trzy regiony rozległego archipelagu, w których zginęło ponad 3 tys. osób. Prezydent Joko Widodo, który w kwietniu będzie walczył o reelekcję zadeklarował, że dodatkowe środki finansowe zostaną przeznaczone na reagowanie na klęski żywiołowe oraz edukację. Ponadto, do programu szkolnego zostaną włączone zajęcia, mające na celu przygotowanie uczniów na wypadek klęsk żywiołowych, a także zostanie zmodernizowany system wczesnego ostrzegania przed tsunami.

8 stycznia: wiceprezydenta Indonezji dostrzega korzyści płynące z wojny handlowej między Chinami i USA. W związku z trwającymi rozmowami między Chinami i USA odnośnie wojny handlowej, wiceprezydent Jusuf Kalla stwierdził, że podobnie jak Wietnam czerpie korzyści

z przenoszenia produkcji z Chin przez część przedsiębiorstw, tak samo może na tym skorzystać Indonezja. Eksperci poddają w wątpliwość to stwierdzenie, argumentując, iż gospodarka Indonezji różni się od większości państw Azji Południowo-Wschodniej, a wojna handlowa między mocarstwami, może nadal wyrządzić duże szkody, na przykład poprzez napływ tanich chińskich produktów, na które zwiększono taryfy celne w Stanach Zjednoczonych.

8 stycznia: Unia Europejska znosi restrykcje na przemysł rybołówstwa w Tajlandii. W związku z postępami jakimi rząd Tajlandii poczynił w kwestii nielegalnych i nieuregulowanych połowów, Unia Europejska wycofała swoje groźby dotyczące zakazu importu tajskich ryb i owoców morza, ogłoszone w 2015 roku. Komisarza ds. środowiska, gospodarki morskiej i rybołówstwa w Komisji Europejskiej - Karmenu Vella, poinformował o wynikach ostatniej inspekcji

w Tajlandii, z której wynika, że dokonano zmian prawnych dotyczących rybołówstwa na wzór norm międzynarodowych oraz ulepszono systemy nadzoru i monitorowania połowów. Przemysł rybny został również poddany kontroli pod kątem niewolnictwa, handlu ludźmi i przemocy na łodziach rybackich oraz w zakładach przetwórczych na lądzie. Ma to związek z opinią Międzynarodowej Organizacji Pracy, według której tajscy rybacy nadal są narażeni na pracę przymusową, a część wynagrodzeń nie jest wypłacanych. Unia Europejska uznała jednak wysiłki rządu Tajlandii na rzecz poprawy sytuacji ekonomicznej rybaków za wystarczające. Zwłaszcza grudniowe głosowanie Tajlandii za ratyfikacją konwencji ILO 188 określającej standardy godnej pracy w przemyśle rybnym, stając się tym samym pierwszym azjatyckim państwem, które to uczyniło.

8 stycznia: nowa wietnamska linia lotnicza uzyskała Certyfikat Przewoźnika Lotniczego. Bamboo Airways należące do firmy hotelarsko-rekreacyjnej FLC Group uzyskało od rządu licencję, na podstawie której będzie mogło obsługiwać 37 połączeń lotniczych w Wietnamie. Do końca 2019 roku firma uruchomi także loty międzynarodowe do takich państw jak Japonia, Korea Południowa i Singapur, a w dalszej kolejności loty do Europy. Piąta co do wielkości wietnamska linia lotnicza podpisała w lipcu ubiegłego roku wstępną umowę na zakup 20

samolotów boeing 787-9 o wartości 5,6 mld USD, a w marcu protokół ustaleń z firmą Airbus dotyczący kupna 24 samolotów A320neo.

9 stycznia: Facebook naruszył nową ustawę dotyczącą cyberbezpieczeństwa w Wietnamie. Na początku 2019 roku weszła w życie kontrowersyjna ustawa dotycząca bezpieczeństwa cybernetycznego w Wietnamie. Państwowe media doniosły, że portal społecznościowy Facebook naruszył ustawę, pozwalając swoim użytkownikom na publikowanie antyrządowych treści. Pomimo reform gospodarczych i zwiększenia otwartości na zmiany społeczne, Komunistyczna Partia Wietnamu dzięki tej ustawie chce utrzymać ścisłą cenzurę. Wietnamskie Ministerstwo Informacji i Komunikacji poinformowało, że Facebook nie odniósł się do prośby o usunięcie stron z treściami antyrządowymi, a także odmówił dostępu do danych użytkowników publikujących zakazane treści. Ministerstwo rozważa opodatkowanie serwisu za jego wpływ z reklam na platformie. Powołuje się na raport, z którego wynika, że w 2018 roku wpływy Facebook'a z reklam wyniosły 235 mln USD.

11 stycznia: wicepremier Tajlandii wypowiedział się w sprawie wyborów. Wissanu Krea-ngam, pełniący funkcję wicepremiera zapowiedział, że wybory powszechne odbędą się nie później niż w marcu, a dekret królewski zostanie wydany w ciągu miesiąca. Komunikat pojawił się po spotkaniu premiera z komitetem koronacyjnym, dotyczącym formalności związanych z ceremonią koronacyjną. Zgodnie z prawem, Komisja Wyborcza musi ogłosić ostateczną datę wyborów w ciągu pięciu dni od opublikowania królewskiego dekretu w sprawie wyborów. Według doniesień wybory odbędą się prawdopodobnie między 10 a 24 marca bieżącego roku.

11 stycznia: birmański sąd odrzucił apelację dwóch dziennikarzy Reutersa. Sąd w Birmie odrzucił apel dwóch reporterów Reutersa skazanych na siedem lat pozbawienia wolności pod zarzutem posiadania dokumentów zawierających tajemnice państwowe. W swoim orzeczeniu wykazał, że obrona nie dostarczyła wystarczających dowodów niewinności. Dziennikarze zostali skazani przez sąd niższej instancji we wrześniu ubiegłego roku. Podczas procesu tłumaczyli, że prowadzili śledztwo w sprawie przypadków ludobójstwa popełnionych przez wojsko na przedstawicielach muzułmańskiej mniejszości etnicznej Rohingja. Natomiast dokumenty zawierające tajemnice państwowe zostały im przekazane podczas prowokacji zorganizowanej przez funkcjonariuszy policji, którzy dokonali ich zatrzymania.

11 stycznia: malezyjska linia lotnicza w ciągu miesiąca straciła 4,8 mln USD ze względu na spór z Singapurem. W wyniku sporu między Malezją i Singapurem, dotyczącym przestrzeni powietrznej wstrzymano bezpośrednio loty między tymi państwami, co doprowadził do strat malezyjskiego przewoźnika Firefly w wysokości 4,8 mln USD miesięcznie. Loty zostały wstrzymane pierwszego grudnia ubiegłego roku decyzją Urzędu Lotnictwa Cywilnego Malezji. Spór jest wynikiem sprzeciwu malezyjskich władz wobec nowych procedur lotniczych Singapuru, polegających na obniżeniu wysokości przelotowej nad miastem Pasir Gudang w Malezji, co może doprowadzić do ograniczenia jego rozwoju. Władze Singapuru zaprzeczyły tym doniesieniom utrzymując, że zmiany proceduralne polegają jedynie na uruchomieniu lotniczych urzędzeń naziemnych ułatwiających pilotom proces lądowania. Pod koniec grudnia Malezja

ustanowiła stały obszar zastrzeżony do celów wojskowych nad Pasir Gudang, a co za tym idzie jakiegokolwiek loty w strefie pomiędzy 2000 a 5000 stóp muszą być zatwierdzone przez Królewskie Malezyjskie Siły Powietrzne. Singapurskie Ministerstwo Transportu wyraziło swoje obawy w związku z utrudnieniami spowodowanymi przez zamkniętą strefę dla lotów tranzytowych. Z kolei malezyjski odpowiednik zapowiedział, że strefa zostanie zlikwidowana, jeżeli samoloty zmierzające do Singapuru zachowają wcześniejsze normy obowiązujące podczas procedury lądowania.

12 stycznia: indonezyjski kandydat na prezydenta proponuje dużą obniżkę podatków.

W kwietniu bieżącego roku o fotel prezydenta Indonezji będzie walczył obecny prezydent Joko Widodo oraz były generał Prabowo Subianto. Głównym tematem kampanii wyborczej jest gospodarka oraz rekordowe zadłużenie państwa i najniższy kurs państwowej waluty od czasu kryzysu finansowego z przełomu lat 1997/1998. Prabowo Subianto zadeklarował w ostatnim czasie dużą obniżkę podatków jako element polityki, mającej na celu pobudzenie gospodarki. Główny ekonomista z jego sztabu wyborczego - Anthony Budiawan, poinformował o planie obniżenia podatków od osób fizycznych (obecnie wynosi 30%) i prawnych (obecnie wynosi 25%) o 5-8% w ciągu pięciu lat, a także zwiększenia stosunku podatków do PKB z 11% do 16%. Joko Widodo podczas ostatniej kampanii wyborczej obiecywał roczny wzrost gospodarczy wynoszący 7% rocznie, jednak podczas całej jego kadencji przyrost wyniósł 5%. Cieszy się on jednak zdecydowanie większym poparciem społecznym, ponieważ w ostatnich sondażach miał przewagę 20 punktów procentowych nad Prabowo Subianto.

13 stycznia: premier Kambodży grozi Unii Europejskiej odwetem na opozycji politycznej.

Premier Hun Sen ogłosił, że zaostrzy politykę wobec opozycji politycznej, jeżeli Unia Europejska wycofa bezcłowy dostęp do swojego rynku w związku z brakiem poszanowania praw człowieka w Kambodży. Unia Europejska rozpoczęła w listopadzie ubiegłego roku procedurę wykluczenia Kambodży z grupy państw posiadających bezcłowy dostęp do europejskiego rynku w odpowiedzi na lipcowe wybory, w których Kambodżańska Partia Ludowa uzyskała wszystkie miejsca

w parlamencie. Hun Sen w swoim przemówieniu wezwał UE do wstrzymania procedury i rozpoczęcia rozmów, ponieważ w przeciwnym wypadku zaostrzy działania skierowane w opozycję. Ambasador UE - George Edgar, odpowiedział, że z formalnego punktu widzenia procedura nie została jeszcze uruchomiona w nadziei na przeprowadzenie dialogu między stronami. Jeżeli rozmowy nie przyniosą skutku w ciągu 12 miesięcy od uruchomienia procedury Komisja Europejska będzie zobowiązana do wydania oficjalnej decyzji w sprawie wycofania pełnego lub częściowego preferencyjnych taryf celnych.

14 stycznia: indonezyjskie myśliwce zmusiły do lądowania etiopski samolot transportowy.

Rzecznik sił powietrznych Indonezji - Novyan Samyoga, poinformował o operacji przeprowadzonej przez dwa myśliwce F-16, które zmusiły do lądowania etiopski samolot transportowy linii lotniczych Ethiopian Airlines na lotnisku na wyspie Batam, ponieważ wleciał w indonezyjską strefę powietrzną bez zezwolenia. Samolot leciał ze stolicy Etiopii, Addis Abeby, do Hongkongu i razem z załogą został zabezpieczony na lotnisku Batam-Hang Nadim przez siły

powietrzne. Według wyjaśnień złożonych przez etiopskie linie lotnicze, samolot na mocy art. 5 Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym wykonywał niezaplanowany przelot przez przestrzeń powietrzną przyjaznego kraju bez uprzedniego zezwolenia, aby dokonać naprawy silników na lotnisku w Singapurze. Po dopełnieniu wszelkich formalności samolot kontynuował swoją podróż do Hongkongu.

15 stycznia: nowy sułtan malezyjskiego stanu Pahang złożył przysięgę. Po nagłej abdykacji sułtana Muhammada V Kelantana na początku stycznia, nowy sułtan Abdullah Ibni Sultan Ahmad Shah złożył przysięgę, zostając tym samym szóstym władcą Pahang. Ceremonia zaprzysiężenia odbyła się w pałacu Istana Abu Bakar, położonym w mieście Pekan.

15 stycznia: Birma odroczyła wizytę Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do spraw uchodźców. Filippo Grandi, pełniący funkcję Wysokiego Komisarza ONZ ds. uchodźców miał w styczniu złożyć wizytę w stanie Arakan i zbadać sytuację muzułmańskiej mniejszości etnicznej Rohingja, ale władze Birmy wstrzymały pozwolenie na przeprowadzenie kontroli. Zgodnie z oficjalnym stanowiskiem, decyzja o odroczeniu wizyty była spowodowana ostatnim atakiem Arakańskiej Armii z czwartego stycznia, w wyniku którego zginęło trzynastu policjantów. Społeczność międzynarodowa jest zaniepokojona sytuacją mniejszości w Birmie, o czym świadczy fakt, że w grudniu Wielka Brytania przedstawiła na forum Rady Bezpieczeństwa ONZ projekt rezolucji, która wyznaczyłaby władzom Birmy dokładny termin opracowania strategii, mającej na celu ustabilizowanie sytuacji wewnętrznej w kraju i uruchomienie procesu repatriacyjnego.

16 stycznia: Unia Europejska wprowadziła nowe taryfy celne na ryż, które uderzą w Kambodżę i Birmę. Komisja Europejska w odpowiedzi na prośbę Włoch wprowadzi od 18 stycznia podwyższoną taryfę celną na ryż importowany z Birmy i Kambodży na okres trzech lat. Cło na tonę metryczną ryżu wyniesie w pierwszym roku 175 Euro, w drugim 150 Euro, a w trzecim 125 Euro. Do tej pory Kambodża i Birma cieszyły się preferencyjnym dostępem do europejskiego rynku z uwagi na ich trudną sytuację gospodarczą, ale gwałtowny wzrost importu ryżu przez państwa UE doprowadził do kryzysu wśród europejskich producentów ryżu. Ponadto, Unia Europejska jest zaniepokojona sytuacją wewnętrzną w tych państwach, zwłaszcza w kontekście łamania praw człowieka.

17 stycznia: Wietnam przygotowuje się do wizyty Kim Dzong Una. Według doniesień agencji prasowej Reutera przywódca Korei Północnej ma złożyć oficjalną wizytę w Wietnamie na początku lutego. Ministerstwo Spraw Zagranicznych Wietnamu nie złożyło oświadczenia w tej sprawie, ale według informatorów władze komunistycznego państwa starają się o możliwość organizacji drugiego szczytu, na którym ma dojść do spotkania Kim Dzong Una z prezydentem USA, Donaldem Trumpem. W ten sposób rząd z Hanoi chce zademonstrować, że relacje ze Stanami Zjednoczonymi uległy znacznej poprawie. W Waszyngtonie toczą się rozmowy na wysokim szczeblu przedstawicielami Korei Północnej odnośnie kontynuacji procesu denuklearyzacji, a sam Donald Trump poinformował szóstego stycznia bieżącego roku, że

szczegóły dotyczące drugiego szczytu z Kim Dzong Unem wkrótce zostaną ogłoszone opinii publicznej.

18 stycznia: w Indonezji odbyła się pierwsza debata między kandydatami na urząd prezydenta. Obecny prezydent Joko Widodo i jego kontrkandydat Prabowo Subianto oraz ich kandydaci na wiceprezydenta, odpowiadali na pytania dotyczące gospodarki, praw człowieka, korupcji i terroryzmu. Wybory odbędą się w kwietniu bieżącego roku, a według sondaży obecny prezydent posiada około dwudziestu punktów procentowych przewagi nad swoim konkurentem. Walka cały czas się toczy o grupę 25% społeczeństwa, która nadal nie jest zdecydowana na kogo odda swój głos. Podczas debaty można było zauważyć, że Prabowo Subianto kontestował stosunki gospodarcze Indonezji z Chinami. Zwrócił uwagę na rosnący deficyt w handlu dwustronnym, który wynosi 16 mld USD. Zadeklarował między innymi, że po objęciu urzędu prezydenta przeprowadzi rewizję umów handlowych z Chinami, aby zwiększyć dochody Indonezji.

18 stycznia: W Tajlandii odbyło się spotkanie ministrów spraw zagranicznych państw członkowskich ASEAN. W Chiang Mai spotkali się ministrowie spraw zagranicznych po raz pierwszy w 2019 roku pod przewodnictwem Tajlandii, która rozpoczęła właśnie swoją roczną prezydencję. Tematem przewodnim spotkania było „Pogłębianie partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju”. Ministrowie przeprowadzili debatę dotyczącą priorytetów ASEAN na najbliższy rok, ze szczególnym uwzględnieniem Wspólnotowej wizji ASEAN 2025 (ASEAN Community Vision 2025). Spotkanie zostało zwieńczone wydaniem oświadczenia.

19 stycznia: Wietnam chce wykorzystać wojnę handlową między Chinami i USA do pozyskania nowych inwestorów na Światowym Forum Gospodarczym w Davos. Tuż przed jednym z największych wydarzeń gospodarczych, które odbędzie się w Davos, premier Wietnamu - Nguyen Xuan Phuc, udzielił wywiadu telewizji Bloomberg o planach na wykorzystanie konfliktu między dwiema największymi gospodarkami na świecie. Premier stwierdził, że będzie dążył do budowy wizerunku państwa jako bezpiecznej przystani dla przedsiębiorców, którzy nie chcą zostać uwikłani w wojnę handlową. Bez wątplenia do zalet Wietnamu należy strategiczne położenie geograficzne, a także tania siła robocza. Jednak potencjalnych inwestorów może zniechęcić słabo rozwinięta infrastruktura oraz brak wykwalifikowanych pracowników. Nguyen Xuan Phuc podkreślił, że władzom zależy nie tylko na zwiększeniu eksportu, ale również na podniesieniu jakości wytwarzanych dóbr. Póki co gospodarka Wietnamu nie odczuwa negatywnych skutków wojny handlowej między mocarstwami o czym świadczy przyrost gospodarczy w 2018 roku na poziomie 7,1%, a prognozy na 2019 rok są szacowane w granicach 6,6-6,8%. Premier zwrócił również uwagę, że część międzynarodowych przedsiębiorstw już zaufała Wietnamowi, a wśród nich znalazła się między innymi firma Samsung Electronics, który odpowiadał za 1/5 całego eksportu Wietnamu.

20-22 stycznia: premier Malezji przyleciał do Austrii, gdzie spotkał się ze swoim odpowiednikiem. Mahathir Mohamad podczas swojej dwudniowej wizyty w Austrii spotkał się z premierem Sebastianem Kurzem, a także wziął udział w dwóch wydarzeniach poświęconych

działalności antykorupcyjnej. Głównym tematem rozmowy szefów rządów były kwestie związane

z handlem i inwestycjami. Podczas konferencji prasowej premier Malezji zwrócił uwagę, że dwustronna wymiana handlowa między państwami nie jest obecnie na wysokim poziomie, dlatego należy przedsięwziąć odpowiednie działania zmierzające do zmiany tego stanu rzeczy. Podkreślił również, iż Austria jest doskonałym rynkiem dla malezyjskich produktów.

21 stycznia: na Filipinach toczą się prace nad kontrowersyjną ustawą obniżającą wiek dzieci, w którym mogą ponosić odpowiedzialność karną. Prezydent Rodrigo Duterte kontynuuje swoją walkę z przestępczością narkotykową, poprzez zaostrzenie prawa wobec dzieci. Według prawa obowiązującego na Filipinach, osoby poniżej 15 roku życia nie ponoszą odpowiedzialności karnej za popełnione czyny, dlatego dzieci są wykorzystywane przez kartele narkotykowe w swojej przestępczej działalności. Senacka Komisja Sprawiedliwości zaakceptowała projekt ustawy (stosunkiem głosów 9-1), który pozwala wszcząć postępowanie karne przeciwko dzieciom od 9 roku życia. Szef komisji - Doy Leachon, stwierdził, że zmiana ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom oraz ich ochronę przed wykorzystaniem przez zorganizowane grupy przestępcze. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, że Filipiny są sygnatariuszem Konwencji ONZ o prawach dziecka, stanowiącej, iż minimalna granica wieku dzieci, które mogą zostać objęte odpowiedzialnością karną, wynosi 12 lat. Projekt musi uzyskać zgodę dwóch izb parlamentu, ale już pojawiło się wiele głosów krytyki nie tylko wewnątrz kraju, ale również z strony takich organizacji jak Unicef czy Save the Children.

22 stycznia: Filipiny mogą się odwołać od decyzji rządu USA o wstrzymaniu wydawania tymczasowych wiz pracowniczych dla ich obywateli. Departament Bezpieczeństwa Krajowego USA wprowadził 19 stycznia zakaz wydawania tymczasowych wiz pracowniczych (H-2B) dla obywateli Filipin, argumentując swoją decyzję, iż prawie 40% Filipińczyków, którzy otrzymali tego rodzaju wizę przedłuża swój pobyt lub pozostaje w USA nielegalnie. Rzecznik prezydenta Duterte - Salvador Panelo poinformował na konferencji prasowej, że Ministerstwo Spraw Zagranicznych zbada, czy Stany Zjednoczone podjęły podobne kroki w stosunku do pozostałych państw w podobnej sytuacji. Jeżeli Filipiny okażą się odosobnionym przypadkiem, wtedy rząd zgłosi odwołanie od wstrzymania wydawania wiz.

23 stycznia: Tajlandia potwierdziła ostateczną datę wyborów powszechnych. Kilka godzin po wydaniu królewskiego dekretu zezwalającego na przeprowadzenie wyborów, Komisja Wyborcza ogłosiła, iż wybory powszechne odbędą się 24 marca 2019 roku. Zgodnie z konstytucją uchwaloną w kwietniu 2017 roku rząd był zobligowany do przeprowadzenia wyborów przez dniem 9 maja 2019 roku. Będą to pierwsze wybory od czasu wojskowego zamachu stanu przeprowadzonego w 2014 roku.

23 stycznia: pierwsza izba filipińskiego parlamentu przyjęła ze zmianami ustawę o odpowiedzialności karnej dzieci. Filipiński sejm przyjął w drugim czytaniu ustawę pozwalającą na wszczęcie postępowania karnego przeciwko dzieciom w wieku od 12 lat. Jeżeli nowa ustawa

zostanie przegłosowana przez senat, to Filipiny wejdą do grupy państw takich jak Afganistan, gdzie również 12-letnie dzieci podlegają odpowiedzialności karnej. Swój sprzeciw wobec ustawy zgłosił Komitet Praw Dziecka ONZ, którego zdaniem minimalna granica wieku w takich sprawach powinna wynosić 14 lat.

24 stycznia: malezyjskie Zgromadzenie Władców wybrało nowego króla. Nieoczekiwana abdykacja króla Muhammada V, zaledwie po dwóch latach pełnienia funkcji głowy państwa, zmusiła przywódców malajskich dynastii królewskich do wyboru jego następcy. Nowym królem na pięcioletnią kadencję został wybrany 59-letni sułtan stanu Pahang - Abdullah Ibni Sultan Ahmad Shah. Do formalnego przejęcia władzy przez nową głowę państwa dojdzie 31 stycznia.

24 stycznia: Malezja powołała trybunał do zbadania ostatnich wyborów parlamentarnych. Prokurator Generalny Malezji potwierdził informację o powołaniu trybunału, który ma się zająć zbadaniem zarzutów dotyczących domniemych uchybień Państwowej Komisji Wyborczej podczas ostatnich wyborów parlamentarnych z maja 2018 roku. Sojusz Nadziei z Mahathirem Mohamadem pokonał wtedy Front Narodowy, który nieprzerwanie sprawował władzę w państwie od 1957 roku. Pięciu byłych sędziów sądu federalnego wchodzących w skład trybunału zajmie się zbadaniem dziesięciu zarzutów, wśród których znajduje się między innymi ograniczanie rejestracji wyborów, skracanie okresu kampanii wyborczej czy manipulacje podczas obserwacji w lokalach wyborczych.

25 stycznia: premier Kambodży wezwał wojsko do zniszczenia przeciwników. Podczas obchodów 20. rocznicy utworzenia jednostek piechoty, na czele których stoi obecnie Hun Manet, premier Kambodży wezwał do walki z przeciwnikami, którzy zagrażają bezpieczeństwu i integralności państwa. Hun Sen nawiązał w ten sposób nie tylko do Unii Europejskiej, która grozi przywróceniem wysokich taryf celnych, ale także do wszystkich obywateli i żołnierzy sprzeciwiających się rządowi Kambodżańskiej Partii Ludowej.

26 stycznia: referendum w sprawie zwiększenia autonomii muzułmańskiego regionu na Filipinach zostało zakończone. W referendum poświęconemu zwiększeniu autonomii Regionu Autonomicznego Bangsamoro wzięło udział 1,74 mln mieszkańców uprawnionych do głosowania, a 85% z nich opowiedziało się za zwiększeniem niezależności od rządu centralnego. Prezydent Rodrigo Duterte wyraził zgodę na zorganizowanie referendum, aby ustabilizować sytuację na wyspie Mindanao, terroryzowanej przez radykalną organizację - Narodowy Front Wyzwolenia Moro. Druga część referendum odbędzie się 6 lutego, w którym wypowiedzą się mieszkańcy sąsiadujących regionów czy chcą dołączyć do Bangsamoro. Zgodnie z ustaleniami rząd w Manili nadal będzie nadzorował kwestie związane z obroną, bezpieczeństwem oraz polityką zagraniczną i monetarną, natomiast reszta kompetencji będzie stopniowo przekazywana organowi wyznaczonemu przez Narodowy Front Wyzwolenia Moro w ciągu trzyletniego okresu przejściowego, podczas którego zostaną wyłonione władze ustawodawcze i wykonawcze.

27 stycznia: w katolickim kościele na Filipinach doszło do ataku terrorystycznego.

Podczas niedzielnej mszy w katedrze na wyspie Jolo doszło do wybuchu, w którym zginęło 27 osób a 81 zostało rannych. Do zamachu nie przyznało się żadne ugrupowanie, ale podejrzania skupiły się na islamskiej grupie terrorystycznej Abu Sajaf, ponieważ posiada swoją siedzibę na wyspie Jolo i ma powiązania z siatką al-Kaidy. Ugrupowanie Abu Sajaf, które złożyło przysięgę wierności tzw. Państwu Islamskiemu, znane jest z brutalnych działań, szczególnie wobec cudzoziemców, między innymi z zamachów bombowych, wymuszeń i porwań dla okupu.

28 stycznia: w Birmie odbyła się pierwsza konferencja inwestycyjna dla przedsiębiorców.

Podczas ceremonii otwarcia w Naypyidaw, przemówienie wygłosiła Radczyni Stanu – Aung San Suu Kyi, w którym zachęciła przedsiębiorców do inwestycji w Birmie, podkreślając potencjał gospodarczy państwa, atrakcyjne położenie geograficzne oraz młodą populację. Zapowiedziała też realizację szeregu reform gospodarczych ułatwiających prowadzenie własnej działalności. Napięta sytuacja wewnątrz kraju związana z muzułmańską mniejszością etniczną Rohingja może jednak skutecznie odstraszyć potencjalnych inwestorów.

29 stycznia: Malesja uruchamia ambitny plan przeciwdziałania korupcji w kraju.

Mahathir Mohamad i jego Sojusz Nadziei wygrał zeszłoroczne wybory parlamentarne w dużej mierze dzięki uwikłaniu lidera Frontu Narodowego, Najiba Razaka, w aferę korupcyjną wokół państwowego funduszu inwestycyjnego 1MDB. Jedną z głównych obietnic wyborczych Mohamada było zwalczanie korupcji w kraju i właśnie przedstawił pięcioletni program, którego zadaniem będzie przeciwdziałanie tego rodzaju patologicznym zjawiskom. Do głównych założeń nowej koncepcji należy między innymi zwiększenie kontroli przydzielania najwyższych stanowisk państwowych, wprowadzenie nowych przepisów regulujących finansowanie polityczne, a także nadzór sprawozdań finansowych polityków. Podobny pięcioletni plan został zaprezentowany w 2004 roku, na mocy którego nadano większe uprawnienia Komisji Antykorupcyjnej, ale nie odniósł on zamierzonego skutku, czego dowodem są późniejsze skandale z Najibem Razakiem na czele. W ostatnim Indeksie Percepcji Korupcji Malesja zajęła 61 pozycję na 180 państw.

29 stycznia: czterech ministrów z Tajlandii zrezygnowało ze swoich funkcji przed zbliżającymi się wyborami.

Ministrowie przemysłu - Uttama Savanayana, nauki i technologii - Suvit Maesincee, handlu - Sontirat Sontijirawong i minister w biurze premiera - Kobsak Pootrakool, zrezygnowali ze swoich stanowisk w obliczu nasilającej się krytyki. Opinia publiczna zarzuca im, że wykorzystują swoją pozycję do promocji nowej partii politycznej Phak Palang Pracharat (Ludowa Partia Rządowa), której są głównymi członkami. Do wyborów, które mają się odbyć 24 marca bieżącego zarejestrowało się ponad 100 partii politycznych, natomiast nominacje na premiera będą składane w dniach 4-8 lutego.

29 stycznia: rządząca partia w Birmie zaproponowała zmianę konstytucji.

Narodowa Liga na Rzecz Demokracji z Aung San Suu Kyi na czele złożyła wniosek o powołanie komisji ds. Zmiany konstytucji, który został przyjęty przez parlament. Należy jednak podkreślić, że obowiązująca konstytucja z 2008 roku zapewnia 25% miejsc w parlamencie wojskowym, dzięki

czemu mogą oni skutecznie zablokować jakiegokolwiek zmiany ustawy zasadniczej. Aung San Suu Kyi poruszyła kwestię zmiany konstytucji, ponieważ była to jej główna obietnica wyborcza przed wyborami z 2015 roku, a już za rok odbędą się kolejne, dlatego musi zintensyfikować swoje działania, jeżeli zależy jej na podobnym poparciu i wygranej. Oprócz tego zmagają się obecnie

z dużą presją opinii międzynarodowej w związku z kryzysem dotyczącym muzułmańskiej mniejszości etnicznej Rohingja, a rozpoczęcie procesu zmiany konstytucji i dalszej demokratyzacji Birmy może wpłynąć pozytywnie na jej wizerunek na arenie międzynarodowej.

31 stycznia: prezydent Filipin zlecił wykonanie bombardowań terenów kontrolowanych przez grupę terrorystyczną. Delfin Lorenzana, pełniący funkcję ministra obrony poinformował, że Rodrigo Duterte wydał rozkaz przeprowadzenia ataków powietrznych na obszary zajęte przez grupę terrorystyczną Abu Sajaf, której przypisuje się odpowiedzialność za ostatni atak terrorystyczny na katolicką katedrę w prowincji Sulu. W wyniku eksplozji zginęło 27 osób, a pozostałych 81 zostało rannych.

KOMENTARZ:

Stosunki między Chinami i Filipinami od czasu przejęcia władzy przez Rodrigo Duterte cały czas się polepszają. W tym kontekście sprawa spornych wysp na Morzu Południowochińskim schodzi na dalszy plan. Można wręcz zauważyć pogłębiającą się współpracę w takim kluczowym obszarze jakim jest marynarka wojenna, która odgrywa strategiczną rolę w sporze terytorialnym. Chińska flota składająca się z dwóch fregat rakietowych Wuhu i Handan oraz statku zaopatrzeniowego Dongpinghu zacumowały w porcie w Manili w drodze powrotnej do kraju z misji eskortującej z Zatoki Adeńskiej. Zastępca dowódcy filipińskiej floty - Wilfredo Burgunio, oświadczył, że wizyta przyczyni się do rozwoju stosunków między państwami i lepszej współpracy marynarek wojennych obu stron. Warto podkreślić, iż jest to już druga tego rodzaju wizyta od czasu objęcia funkcji prezydenta przez Rodrigo Duterte w 2016 roku. Po raz pierwszy chińskie statki zostały przyjęte na Filipinach w kwietniu 2017 roku w porcie położonym w rodzinnym mieście prezydenta - Davos. Z kolei władze w Manili zamierzają po raz pierwszy w historii wysłać swoje okręty z wizytą do Chin. Rzecznik filipińskiej marynarki wojennej poinformował, że w związku z 70. rocznicą założenia Marynarki Chińskiej Armii Ludowo-Wyzwoleńczej przypadającej na 23 kwietnia, filipińska marynarka wyśle swoje okręty do Chin, aby wzięły udział w obchodach zorganizowanych w nadmorskim mieście Qingdao, we wschodniej prowincji Shandong. Nie podjęto jeszcze konkretnej decyzji o liczbie ani rodzaju jednostek, które będą reprezentować Filipiny w Chinach.

Oprócz Filipin, trzy chińskie okręty wojenne przybyły również w ostatnim czasie do Kambodży. Rzecznik kambodżańskiego Ministerstwa Obrony - Chhum So-cheat, poinformował, że statki zacumowały w porcie Sihanoukville na okres czterech dni, aby wzmocnić współpracę militarną między państwami. W ramach wizyty doszło między innymi do spotkania chińskich przedstawicieli marynarki wojennej z dowódcami armii Kambodży oraz ministrem obrony, Tea Banhem. W ostatnim czasie było głośno o budowie przez Chiny portu w Kambodży, jednak doniesienia zostały stanowczo

zdementowane przez premiera Hun Sena. Biorąc jednak pod uwagę sankcje jakie mogą zostać nałożone przez USA i UE na Kambodżę w związku z ostatnimi wyborami parlamentarnymi, bardzo możliwe, że Hun Sen będzie zmuszony do pewnych ustępstw wobec Pekinu w zamian za pomoc finansową. Pierwszy pakiet pomocowy w wysokości 588 mln USD rozłożony na okres trzech lat został już wynegocjowany przez premiera Kambodży podczas jego wizyty w Pekinie w drugiej połowie stycznia. Oprócz tego Xi Jinping zobowiązał się do importu 400 tys. ton ryżu oraz zwiększenia obrotów w handlu dwustronnym do 10 mld USD do 2023 roku. Tego rodzaju deklaracje będą miały swoją cenę, a budowa portu w Kambodży bez wątpienia pomogłaby Chinom w całkowitej dominacji Morza Południowochińskiego, a wraz z nim surowców naturalnych i szlaków transportowych.

Bardzo możliwe, że wzmożona aktywność chińskiej marynarki, była odpowiedzią na wspólne manewry przeprowadzone przez amerykańskie i brytyjskie okręty wojskowe na Morzu Południowochińskim. Amerykański niszczyciel rakietowy USS McCampbell, stacjonujący w Japonii oraz brytyjska fregata HMS Argyll, realizująca tournée po Azji, zrealizowały w okolicach spornych archipelagów szereg ćwiczeń z czego część polegała na poprawieniu skuteczności w komunikacji.

Z ostatniego raportu pt. *The State of Southeast Asia: 2019*, przedstawionego przez ASEAN Studies Centre wynika, że państwa członkowskie ASEAN postrzegają Chiny jako kraj o największych wpływach ekonomicznych w Azji Południowo-Wschodniej, który prowadzi swoją politykę w sposób, mający na celu przekształcenie regionu w swoją strefę wpływów. Nie powinien zatem dziwić fakt, że część osób z administracji prezydenta Filipin podchodzi do pogłębiających się relacji z Chinami z większą powściągliwością, co widać na przykładzie stoczni w Zatoce Subic. W 2006 roku filipiński oddział południowo koreańskiej firmy Hanjin Heavy Industries and Construction Group zakupił teren w Zatoce Subic, gdzie wybudował stocznnię, zapewniając tym samym miejsca pracy do 20 tys. osób. Jednak w związku ze spadkiem zainteresowania na produkcję statków, firma spłaciła zobowiązania wobec filipińskiego rządu w kwocie 400 mln USD i ogłosiła upadłość. Władze w Manili szukają kolejnego inwestora, który przejąłby stocznnię. Swoje zainteresowanie wyraziły przedsiębiorstwa z takich państwa jak Stany Zjednoczone, Australia, Japonia, Korea Południowa oraz dwie chińskie państwowe spółki. Minister obrony Filipin - Delfin Lorenzana, przeprowadził rozmowę z prezydentem Rodrigo Duterte, w której zasugerował, żeby to rząd przejął stocznnię i wykorzystał ją do rozbudowy oraz unowocześnienia filipińskiej floty. Wyraził również swoje obawy w związku z udzieleniem pozwolenia na zakup stoczni przez chińską firmę, która mogłaby wykorzystać strategiczne położenie zatoki do zwiększenia swojej dominacji na Morzu Południowochińskim. Na chwilę obecną nie jest znane stanowisko prezydenta Filipin w tej sprawie, ale biorąc pod uwagę jego wcześniejsze decyzje, bardzo prawdopodobne, że spośród zainteresowanych państw to właśnie Chiny mają największe szanse na inwestycję w Zatoce Subic.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

